

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6S/75/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1014200549
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Pavlikovský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1014200549.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vlastimila Pavlikovského a členov senátu Mgr. Mariána Degmu a JUDr. Andrey Kriškovej, v právnej veci žalobcu: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova ul. č. 2, 812 85 Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná č. 63, 974 01 Banská Bystrica, za účasti: D. H., U. M. XX, E., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2286/10 zo dňa 03.10.2011, jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 2286/10 zo dňa 03.10.2011 ako aj rozhodnutie Colného úradu Trenčín č. 34617/2009-6663 zo dňa 01.12.2009 zrušuje podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Účastníkom sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Colný úrad Trenčín vykonal dňa 24.05.2006 v mieste pobytu účastníka administratívneho konania miestne zisťovanie, z ktorého bola spísaná zápisnica č. 22035/2006-6682. Z obsahu zápisnice vyplýva, že zamestnanci správu dane po vstupe do bytu vyzvali účastníka administratívneho konania, aby predložil doklad o nadobudnutí liehu, pričom tento nevedel preukázať tvrdenie, že lieh bol vyrobený v pestovateľskej pálenici ovocia. Pracovníci správcu dane následne lieh zabezpečili, o čom vydali rozhodnutie o zabezpečení č. 22035/2006-6682 zo dňa 24.05.2006. Na základe odbornej expertízy bolo zistené, že zloženie zabezpečeného liehu a obsah etanolu v ňom bol iný, ako obsah alkoholu v dokladoch získaných z liehovarníckych závodov, v ktorých si účastník administratívneho konania nechal vyrobiť lieh. Správca dane teda dospel k záveru, že kontrolovaný subjekt nepreukázal spôsob nadobudnutia liehu. Následne prvostupňový správny orgán platobným výmerom č. 34617/2009-6663 zo dňa 01.12.2009 vydal platobný výmer, v ktorom určil základ spotrebnej dane z liehu a vyrubil fyzickej osobe účastníkovi administratívneho konania spotrebnú daň z liehu za zdaňovacie obdobie 24.05.2006 vo výške XXX,XX €. Účastník administratívneho konania proti prvostupňovému rozhodnutiu podal odvolanie, o ktorom rozhodlo Colné riaditeľstvo SR rozhodnutím č. 2286/10 zo dňa 03.10.2011 tak, že odvolanie zamietlo. Zákom č. 331/2011 Z.z. bolo s účinnosťou od 01.01.2012 zrušené Colné riaditeľstvo SR, ktorého pôsobnosť podľa § 10 zákona č. 333/2011 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva prešla na novozriadené Finančné riaditeľstvo SR.

2. Proti rozhodnutiu niekdajšieho Colného riaditeľstva SR podal žalobca podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov protest prokurátora č. VI/1 Gd

249/13-9 zo dňa 09.09.2013. Žalovaný svojím rozhodnutím č. MF/23923/2013-732 zo dňa 08.11.2013 protestu prokurátora nevyhovel.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal účastník administratívneho konania rozklad, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. MF/008965/2014-11, odvolanie účastníka administratívneho konania zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie.

II. Žaloba

4. Žalobca považoval rozhodnutie niekdajšieho Colného riaditeľstva SR č. 2286/10 zo dňa 03.10.2011 ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie Colného úradu Trenčín č. 34617/2009-6663 zo dňa 01.12.2009 za nezákonné, žiadal ich zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

5. Poukázal na skutočnosť, že správca dane dňa 24.05.2006 vykonal miestne zisťovanie v byte účastníka administratívneho konania. Uvedené bydlisko nebolo využívané na podnikanie a účastník administratívneho konania nevykonával ani žiadnu podnikateľskú činnosť s liehom. Zamestnanci správcu dane kontaktovali účastníka administratívneho konania ako záujemcovia o kúpu liehu, pričom však neuviedli, že konajú ako pracovníci správcu dane. Následne ich účastník administratívneho konania pozval do bytu, kde sa až po vstupe do bytu preukázali služobnými preukazmi. Nie je teda pravdou, že by žalobca dobrovoľne pozval a následne vpustil zamestnancov správcu dane do bytu, nakoľko ich vpustil ako záujemcov o kúpu liehu a o tom, že konajú ako zamestnanci správcu dane sa dozvedel až po vstupe do bytu. Podľa žalobcu uvedený postup umožňuje len § 117 Trestného poriadku za účelom odhaľovania niektorých závažných foriem trestnej činnosti. V danom prípade colníci konali ako orgán štátnej správy pri výkone daňového dozoru, kde im zákon takýto postup nedovoľuje.

6. Žalobca namietal zlé právne posúdenie a nesprávny výklad § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pokiaľ by z tohto ustanovenia vyplývalo pre správcu dane oprávnenie vstupovať do akéhokoľvek priestoru hlavne na základe jeho podozrenia, že sa v ňom nachádza alebo sa môže nachádzať lieh, takýto výklad predstavuje hrubý zásah do základného práva na súkromie a správca dane by disponoval viac oprávneniami ako orgán činný v trestnom konaní, pri odhaľovaní najzávažnejších foriem protiprávneho konania. Žalobca poukazuje na článok 152 ods. 4 Ústavy SR uviedol, že skutočnosť, že účastník administratívneho konania udelil zamestnancom správcu dane súhlas na vstup do jeho bytu, nezakladá oprávnenie na vykonanie prehliadky bytového priestoru a následne zaistenia vecí, nakoľko predmetom ochrany je súkromie užívateľa domu alebo bytu, a to proti komukoľvek vo vzťahu k priestorom, ktoré užívateľ používa na bývanie. Správca dane tým, že bez zákonného zmocnenia vykonal miestne zisťovanie v objekte súkromného obydľia, ktoré nebolo využívané na podnikanie, hrubo porušil zákonné povinnosti. Miestne zisťovanie, ako proces smerujúci k obstaraniu dôkazného prostriedku, bolo vykonané v rozpore so zákonom, preto takto zabezpečený dôkaz predstavuje nezákonný dôkazný prostriedok, ktorý i s poukazom na § 29 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov nemôže byť použitý v daňovom konaní. Postup správcu dane, ktorý nasledoval po nezákonne získanom dôkaze a následné rozhodnutie, ktorým bola uložená daňová povinnosť, je rovnako nezákonný. Uvedenú nezákonnosť neodstránil ani žalovaný, ktorý bol povinný v súlade s § 48 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. prihliaďnúť na závažné porušenie zákona prvostupňovým orgánom.

III. Vyjadrenie žalovaného

7. Žalovaný sa vyjadril k žalobe písomným podaním doručeným súdu dňa 02.06.2014, zotrval na svojom doterajšom právnom názore, žalobu považoval za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť. K žalobným námietkam žalovaný uviedol, že rozsudkom Okresného súdu v Trnave č.k. 13C/219/2009-193 zo dňa 17.09.2012 v právnej veci žalobcu (účastníka administratívneho konania) proti správcovi dane

o vrátenie skonfiškovaného majetku a vyrúbenej dane, bol návrh zamietnutý, pričom okresný súd skonštatoval správnosť a zákonnosť postupu namietaného žalobcom. Podľa rozsudku okresného súdu na základe zisteného skutkového stavu, bolo preukázané, že lieh, ktorý správca dane zabezpečil u účastníka administratívneho konania a tento mu odňal, bol u účastníka v držbe, hoci nevedel preukázať pôvod jeho nadobudnutia. Preto postup a rozhodnutie správnych orgánov považoval okresný súd za zákonné a správne. Ďalej žalovaný uviedol, že účastník administratívneho konania nepredložil a ani neoznačil žiadne dôkazy preukazujúce tvrdenie, že zhabaný lieh nadobudol a držal v súlade so zákonom. Pokiaľ teda daňový subjekt v právoplatne skončenom daňovom konaní nepreukázal pôvod a spôsob nadobudnutia predmetného liehu, pričom toto zhodne skonštatoval i súd, ktorého rozsudok potvrdil Krajský súd v Trnave (rozsudok č.k. 9Co/470/2012-222 zo dňa 17.09.2013), sú bez ďalšieho ex lege splnené všetky podmienky na vznik daňovej povinnosti z takéhoto nezákonného liehu.

IV.

Posúdenie veci

8. Krajský súd v Bratislave ako správny súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci (§ 10, § 11 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 107 SSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj správcu dane v medziach žaloby neboli vydané v súlade so zákonom.

9. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

11. Úlohou súdu v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa SSP je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

12. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 105/2004 Z.z. colný úrad vykonáva daňový dozor, ktorým je výkon dozoru nad držbou a pohybom liehu, a tiež daňovú kontrolu.

13. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 105/2004 Z.z. colný úrad pri daňovom dozore a daňovej kontrole je oprávnený

a) vstupovať do každej prevádzkovej budovy, miestnosti, obydlia alebo nebytového priestoru, ktorý kontrolovaný subjekt používa aj na podnikanie s liehom, ako aj vstupovať do priestorov, o ktorých je známe alebo sa dá predpokladať, že sa v nich nachádza alebo sa môže nachádzať lieh,

b) zisťovať stav zásob liehu a tovarov, ktoré sú určené alebo môžu byť použité pri výrobe liehu, a nariadiť vykonanie príslušnej inventúry,

c) kontrolovať výrobné zariadenia, skladovacie zariadenia, prepravné obaly, zásobníky, kontajnery, cisterny a iné obaly, v ktorých sa nachádza alebo sa môže nachádzať lieh alebo tovary z neho vyrobené,

- d) vykonávať kontrolu použitia liehu oslobodeného od dane podľa príslušných ustanovení tohto zákona, zisťovať stav zásob tovarov vyrobených z liehu oslobodeného od dane,
- e) zastavovať vozidlá, ktoré prepravujú lieh alebo o ktorých sa dá predpokladať, že by mohli prepravovať lieh, zisťovať množstvo nimi prepravovaného liehu, kontrolovať prepravné doklady a kontrolu vyznačiť v týchto dokladoch,
- f) bezodplatne odoberať vzorky v prípadoch podľa písmen a) až e) v technologicky odôvodnenom množstve; spôsob odoberania vzoriek ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo podľa § 49 ods. 4,
- g) požadovať predloženie údajov a dokladov súvisiacich s činnosťou kontrolovaného subjektu, predloženie dokladov preukazujúcich tvrdenia kontrolovaného subjektu a všetkých dokladov uvedených v tomto zákone,
- h) zisťovať výrobné straty, manipulačné straty, dopravné straty a iné prirodzené úbytky liehu pri výrobe, spracovaní, skladovaní a preprave súvisiace s jeho fyzikálno-chemickými vlastnosťami a na základe dlhodobého sledovania v trvaní najmenej 12 mesiacov určiť výšku strát liehu v daňových skladoch a v užívateľských podnikoch pre jednotlivé druhy strát; podľa zistení podať návrh na úpravu platných noriem strát, vydaných podľa osobitného predpisu,
- i) zisťovať a preverovať normy spotreby liehu v podnikoch, ktoré používajú lieh oslobodený od dane podľa § 7 ods. 1, a na základe dlhodobého sledovania upraviť normy spotreby liehu.

14. Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

15. V zmysle článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 16 ods. 1 Ústavy SR je zaručená nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa článku 16 ods. 1, 3 Ústavy SR obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. Iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

17. Nezákonným je taký dôkaz, ktorý nebol získaný spôsobom, ktorý ustanovuje a predpokladá príslušný právny predpis. V danom prípade správca dane bol povinný pri miestnom zisťovaní (daňovej kontrole) postupovať v súlade so zákonom č. 105/2004 Z.z.. Pracovníci správcu dane boli oprávnení vstupovať do každej prevádzkovej budovy, miestnosti, obydlia alebo nebytového priestoru, ktorý kontrolovaný subjekt používa aj na podnikanie s liehom, ako aj vstupovať do priestorov, o ktorých je známe alebo sa dá predpokladať, že sa v nich nachádza alebo sa môže nachádzať lieh. Z výkladu príslušného právneho predpisu účinného v čase rozhodnom pre toto konanie (24.05.2006) vyplýva, že pokiaľ by bolo kontrolovaným priestorom obydlie, bolo možné doň vstúpiť na výkon kontroly len v prípade, že by bolo kontrolovaným používané aj na podnikanie.

18. Právo na súkromie patrí medzi základné ústavou garantované ľudské práva a rovnako tak je chránená i nedotknuteľnosť obydlia. Aj ustanovenie § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z. uvedené práva rešpektuje, keď rozlišuje oprávnenia správcovi dane pri kontrole a vstupe do bežných podnikateľských prevádzok a pri vstupe do obydlia. Do obydlia zákon umožňuje správcovi dane vstúpiť len za predpokladu, že sa toto používa aj na podnikanie, pričom toto podnikanie sa navyše musí týkať liehu. Pokiaľ zákonodarca použil v predmetnom zákonnom ustanovení formuláciu „..., ako aj vstupovať do priestorov, o ktorých je známe alebo sa dá predpokladať, že sa v nich nachádza alebo sa môže nachádzať lieh,...“, mal tým na mysli, že ide o prípady, kedy všeobecný poznatok (a to nie len správcu dane) potvrdzuje prítomnosť liehu v danom priestore. Uvedené však platí mimo prípady uvedené v § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z. už skôr pred touto časťou vety, ktoré zákonodarca upravil rozdielne. Takýto výklad potvrdzuje i tá skutočnosť, že pokiaľ by sa pripustil výklad, že správca dane môže vstúpiť do akýchkoľvek (každých) priestorov, o ktorých je známe alebo sa dá predpokladať, že sa v nich nachádza alebo sa môže nachádzať lieh, obmedzenia uvedené v § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z. pred touto časťou vety by nemali žiaden logický zmysel a zákonodarca by sa obmedzil

len na tú časť vety, v ktorej by priznal správcovi dane oprávnenie vstúpiť do každých priestorov bez výnimky, pokiaľ by sa tam mal nachádzať lieh.

19. Samozrejme, pokiaľ by účastník administratívneho konania používal svoje bydlisko aj na podnikanie s liehom, v súlade s § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z. by správca dane bol do tohto obydlika oprávnený vstúpiť. Pritom vychádzajúc z všeobecne platnej definície pojmu „podnikanie“ ako sústavnej činnosti vykonávanej vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku, by bolo možné aj „nedovolené podnikanie“ vnímať ako činnosť, ktorá sa následne týka oprávnení kontrolórov správcu dane podľa § 45 ods. 3 písm. a) zákona č. 105/2004 Z.z.. V danom prípade však absentuje preukázanie sústavnosti konania účastníka D. H. ako jedného z atribútov uvedenej definície. Preto nemohla byť správnymi orgánmi jeho inzerčná ponuka predať lieh vnímaná ako dôkaz, že D. H. podniká s liehom (i keď neoprávnene).

20. Pokiaľ ide o argument žalovaného, že D. H.Š. súhlasil so vstupom kontrolórov správcu dane, súd poukazuje, že tak D. H. privolil vstupu až po tom, ako mu kontrolóri uviedli, že sú k tomu oprávnení, a teda nekonal dobrovoľne ale v dôvere v pravdivosť tvrdenia kontrolórov konajúcich za správny orgán.

21. Možno teda konštatovať, že dôkaz - zápisnica z miestneho zisťovania spísaná dňa 24.05.2006 pod č. 22035/2006-6682, bol dôkazom získaným v rozpore so zákonom č. 105/2004 Z.z., a preto ho nebolo možné v administratívnom konaní použiť. Správny orgán nebol oprávnený na takto získaný dôkaz prihliadať, a pokiaľ tak urobil, čo je zrejme z jeho rozhodnutia, konal v rozpore so zákonom. Správnym orgánom sa následne jeho zistenia nepodarilo dostatočne podrobiť skúške hodnovernosti prostredníctvom iných (doplňujúcich) dôkazov podporujúcich ich tvrdenie o skutku a jeho kvalifikácii opisované v predmetných rozhodnutiach.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správnych orgánov v oboch stupňoch je potrebné zrušiť podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude viazaný vysloveným právnym záverom súdu (§ 191 ods. 6 SSP) a bude jeho povinnosťou vo veci postupovať v naznačenom smere.

23. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 170 písm. c) SSP a nepriznal právo na náhradu žiadnemu z účastníkov, keďže konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora.

24. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť. Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia súdu. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 443 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejme, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).